

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРАКТИКИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ М. МИКОЛАЇВ ТА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ГРОМАДИ

Лебедєв Павло Артемович,

здобувач вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *регіональний розвиток, заснований на стратегії розвитку, формується на основі економічних, соціальних, політичних факторів. Тому важливо проводити моделювання та прогнозування розвитку регіону для оцінки впливу стратегії на ці фактори. Матеріали тези сформовані для отримання оптимістичного сценарію розвитку м. Миколаїв та Миколаївської громади.*

Ключові слова: *регіональний розвиток, моделювання, прогнозування, стратегія розвитку.*

З метою реагування на виклики в умовах змін ринкового середовища, врахування можливостей і загроз зовнішніх факторів, виявлення найважливіших проблем та визначення напрямів перспективного розвитку станом на 01.01.2021 року рішенням Миколаївської обласної ради було затверджено Стратегію розвитку Миколаївської області на період до 2027 року включено.

Під час розробки Стратегії враховано досвід та результати реалізації Стратегії розвитку Миколаївської області на період до 2020 року. На основі проведеного соціально-економічного аналізу розвитку Миколаївської області за 2014-2018 роки визначено такі сильні й слабкі чинники (сторони) та можливі зовнішні впливи (можливості і загрози), які зумовлять подальший соціальний та економічний розвиток регіону.

Врахування сильних, слабких сторін, а також ризиків та викликів було розроблено оптимістичний та реалістичний сценарії розвитку Миколаївської області

Оптимістичний сценарій ґрунтується на таких припущеннях:

Національний рівень:

- національне законодавство поступово синхронізується із законодавством ЄС;
- успішно впроваджується державна політика щодо підтримки підприємництва;
- успішно впроваджуються реформи;
- бойові дії на сході країни припиняються, зменшуються видатки на їх ведення;

- поступово зростає ВВП країни;
- стабілізується курс національної валюти, зменшується зовнішній борг,
- ціни на енергоносії поступово зменшуються;
- зростає інвестиційна привабливість України;
- запускається ринок земель сільськогосподарського призначення;
- впроваджується державна програма підтримки малих і середніх виробників сільськогосподарської продукції;
- ефективно діє державний фонд регіонального розвитку;
- пандемію коронавірусу успішно подолано.

Регіональний рівень:

- Миколаївщина активно реалізовує Стратегію та забезпечує розвиток «точок зростання» економіки;
- підприємства ведуть активну роботу над впровадженням нових технологій;
- підтримуються та впроваджуються інновації в перспективних галузях економіки регіону;
- регіон впроваджує активну інвестиційну політику, формуючи привабливі інвестиційні пропозиції та просуваючи їх на інвестиційні ринки;
- регіон активно сприяє виходу підприємств на нові зовнішні ринки збуту;
- регіон формує ефективну систему підготовки та перепідготовки кадрів на запит ринку праці;
- недопущено епідеміологічні ускладнення на території області.

Результат оптимістичного сценарію. Впродовж наступних років реалізується інноваційний сценарій розвитку економіки області, який характеризується готовністю суб'єктів господарювання до конкуренції, пошуку та освоєння нових ринків.

Розвиваються види діяльності неvirобничого сектору економіки (ринкової інфраструктури, інформаційного, інжинірингового та консалтингового обслуговування, науково-дослідної та проєктно-конструкторської діяльності), які є не тільки чинниками зростання ефективності виробничої сфери регіону, а й запорукою його постіндустріального розвитку. Створюються нові робочі місця.

Проводяться комплексні оновлення технічно-матеріальної бази промисловості, агропромислового комплексу, стабілізується робота АЕС в енергетичному секторі економіки. Також розвиваються позааграрні види діяльності – сільський зелений туризм, народні промисли.

Експорт товарів і послуг області послідовно зростає, що свідчить про динамічний розвиток економіки регіону. Збільшується частка експорту продукції та послуг з високою доданою вартістю. Нарощенню експортних поставок сприятиме поглиблення торговельного співробітництва з європейськими країнами, розширення географії збуту продукції в Індо-

Тихоокеанському регіоні, підписання та ратифікація угод про зону вільної торгівлі з Туреччиною та Ізраїлем.

Імпорт мас, здебільшого, інвестиційний характер та складається із продукції, необхідної для реалізації інвестиційних проєктів та налагодження промислового виробництва.

Максимально використовується сприятливе транспортно-географічне положення області та її високий транзитний потенціал.

Продовження процесів децентралізації забезпечує можливість більш ефективно залучати кошти державного і місцевих бюджетів у розвиток виробничої і невиробничої інфраструктури, зокрема житлово-комунального, готельного, дорожнього господарства, транспортних та інформаційних комунікацій.

Миколаївська область поступово формує «точки зростання» в галузях смарт-спеціалізації. Конкурентною перевагою Миколаївщини (на відміну від інших регіонів) є наявність науково-технічної та виробничої бази для будівництва на експорт яхт «преміум» класу.

Враховуючи наявність фактично сформованого в м. Миколаєві унікального суднобудівного кластеру, в середньостроковій перспективі, за умови залучення потужних інвестицій – як приватних так і державних, ймовірний розвиток малотоннажного суднобудування та судноремонту.

Вигідне економіко-географічне положення, значний рекреаційний потенціал, наявність історико-культурних пам'яток, природно-заповідних територій та об'єктів сприяє формуванню на території області сучасного високоприбуткового туристично-рекреаційного комплексу.

Потреба у висококваліфікованих кадрах, яка виникає внаслідок технологічної модернізації у промисловості, задовольнятиметься місцевими фахівцями (підготовка та перепідготовка відповідних кадрів, розвиток та удосконалення професійної освіти). Особливого значення набудуть провідні вищі навчальні заклади регіону, які стануть затребувані в інноваційних складових економіки регіону.

Обсяг експорту області зростає і його структура змінюється на користь готової продукції, а не сировини.

Покращується загальна соціально-економічна ситуація в країні в цілому та в регіоні зокрема, що впливає на умови життя та здоров'я населення, зменшується податкове навантаження.

Завдяки втіленим заходам, виходу з «тіні» бізнесу, інноваціям, вкладеним інвестиціям розвиваються галузі економіки, забезпечується збільшення рівня зайнятості та зростання середньомісячної заробітної плати.

«Заробітчани» повільно повертаються додому, що надає передумови для зупинення від'ємного міграційного руху населення області.

Продовжується втілення реформ у галузі освіти та охорони здоров'я, вирішуються їх проблеми.

Екологічна ситуація в області суттєво не змінюється. Зберігається високе антропогенне навантаження на навколишнє природне середовище, однак

втілюються заходи з утилізації та знешкодження накопичених відходів, загальний обсяг викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел скорочується, створюються об'єкти природно-заповідного фонду. Зберігається загроза виникнення епідеміологічних ускладнень на території області.

Активні структурні зміни в економіці області сприяють позитивним тенденціям щодо підвищення рівня середньомісячної заробітної плати штатних працівників. Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника по області буде перевищувати загальнодержавні значення. Рівень безробіття знизиться з 9,6 до 8,2.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2027 року. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvytku-na-period-do-2027-roku/regionalni-strategiyi-rozvytku-na-period-do-2027-roku/strategiya-rozvytku-mykolayivskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku/>
2. Статут територіальної громади міста Миколаєва. URL: <https://mkrada.gov.ua/content/statut-mista.html>

Анотація: *Regional development, based on a development strategy, is formed on the basis of economic, social, and political factors. Therefore, it is important to conduct modeling and forecasting of the development of the region to assess the impact of the strategy on these factors. The thesis materials were formed to obtain an optimistic scenario of the development of the city of Mykolaiv and the Mykolaiv community.*

Ключові слова: *regional development, modeling, forecasting, development strategy.*

Науковий керівник:

Гончаренко І.В.,
д-р екон. наук, професор,
професор кафедри публічного управління та
адміністрування і міжнародної економіки,
Миколаївський національний аграрний університет